

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Judecător: Sv.Tizu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros

DECIZIE

7 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Dumitru Visternicean

examinând recursurile declarate de către Laricov Evghenii, Laricov Daniela prin intermediul reprezentantului, avocatul Teleba Vladislav, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco”, avocatul Petru Coșleț în interesele Ecaterinei Bișir și recursul declarat de către Bîrcă Radu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Laricov Danilea și Laricov Evghenii împotriva lui Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco” cu privire la obligarea prezentării scuzelor, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Laricov Daniela și Laricov Evghenii, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, în partea respingerii acțiunii față de Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco” și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de Laricov Evghenii și Laricov Daniela a fost admisă parțial, în rest hotărârea în privința lui Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina a fost menținută,

CONSTATĂ:

La 10 aprilie 2013, Laricov Daniela și Laricov Evghenii s-au adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior la

2 mai 2013, împotriva lui Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco” (în continuare IMSP SCMC „Valentin Ignatenco”), privind obligarea prezentării scuzelor, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, Laricov Daniela și Laricov Evghenii au invocat că la 22 septembrie 2012, fiica lor, xxxxxxxx a căzut jos la instituția de învățământ preșcolar (Grădiniță de copii nr. 193 din or. Vatra) și și-a fracturat brațul stâng.

Au susținut că despre cele întâmplate au aflat seara, prin intermediul educatorului, iar ca urmare au chemat la domiciliu medicul terapeut (de familie), Paladi Margareta, întrucât copilul avea dureri, însă, ultima la rândul său, s-a aflat în imposibilitate de a stabili diagnoza corectă, făcând doar unele presupuneri.

Mai relatează reclamanții că la 13 septembrie 2012, ora 08:30 au telefonat la serviciul de urgență, din motiv că fiica lor, xxxxxxxx acuza aceleași dureri, fiind transportată la Spitalul de Copii nr.3 (str. Grenoble, 149, mun. Chișinău), unde a fost supusă examinării de către medicul ortoped-traumatolog, Bîrcă Radu.

Au menționat că, medicul ortoped-traumatolog, Bîrcă Radu a îndreptat pacienta la radiografie, în vederea stabilirii diagnozei corecte.

Astfel, reieșind din radiografia efectuată, medicul ortoped-traumatolog, Bîrcă Radu i-a asigurat că nu este o traumă gravă, ci doar este evidentă o contuzie a țesuturilor moi în regiunea cotului, fiind prescris un tratament la domiciliu pentru 10 zile.

Suplimentar relatează Laricov Daniela și Laricov Evghenii că ulterior au chemat repetat medicul de familie, care a îndreptat în mod repetat minora la radiografie, potrivit căreia a fost stabilit la 21 septembrie 2012 că brațul stâng al xxxxxxxx este fracturat, fiindu-le reproșat de către medicul de familie, Bișir Ecaterina că s-au adresat târziu.

Reclamanții indică că în aceeași zi, minorei xxxxxxxx i-a fost aplicată atelă gipsată pe brațul stâng, fiindu-le comunicat că urmează să revină la control la 27 septembrie 2012.

În acest sens, afirmă Laricov Daniela și Laricov Evghenii că la 27 septembrie 2012 fiind efectuată o nouă radiografie la Policlinica nr.12 sectorul Buiucani, medicul de familie, Beșir Ecaterina a informat că intervenția chirurgicală este inevitabilă.

Drept consecință, la 2 octombrie 2012, în cadrul IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, minora xxxxxxxx a suportat o intervenție chirurgicală la brațul stâng.

Prin urmare, consideră reclamanții că, medicul ortoped-traumatolog, Bîrcă Radu și medicul de familie, Beșir Ecaterina i-au adus xxxxxxxx suferințe psihice și fizice, iar dâșii au fost prejudiciați moral.

Solicită Laricov Daniela și Laricov Evghenii, prin cererea de chemare în judecată inițială și cererea de concretizare a pretențiilor din 2 mai 2013, obligarea medicilor Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” să aducă scuze pentru suferințele fizice și psihice suportate de familia Laricov, încasarea în mod solidar de la Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” a prejudiciului material în sumă totală din 5 022 lei (formată din 398 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru tratamentul xxxxxxxx și 4 624 lei pentru tratamentul lui Laricov Evghenii) și a prejudiciului moral suportat de familia Laricov în sumă de 50 000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-3, 12, vol.I)

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, acțiunea depusă de către Laricov Daniela și Laricov Evghenii a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat de la Laricov Daniela și Laricov Evghenii în beneficiul lui Bișir Ecaterina cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 400 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 1 februarie 2017, Laricov Daniela și Laricov Evghenii au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 a fost admis apelul declarat de către Laricov Daniela și Laricov Evghenii, casată hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, în partea respingerii acțiunii față de IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de Laricov Evghenii și Laricov Daniela a fost admisă parțial, fiind încasat de la IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” în beneficiul lui Laricov Daniela și Laricov Evghenii a sumei de 4 539 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat pentru instanța de fond în mărime de 250 lei și instanța de apel în mărime de 188 lei, iar în total suma de 9 977 lei. În rest, hotărârea pronunțată în privința lui Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina a fost menținută.

La 20 septembrie 2017 (dată indicată pe plic), Laricov Evghenii și Laricov Daniela au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, în partea ce se referă la încasarea parțială a prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei și încasarea de la ei în beneficiul Ecaterinei Bișir a cheltuielilor de judecată în mărime de 6 400 lei, cu pronunțarea în această parte a unei noi decizii, prin care să se încaseze în mod solidar de la Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” în beneficiul lor a prejudiciului moral suportat în sumă de 50 000 lei.

În motivarea recursului s-au referit la art. 432 CPC, și anume, că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat, neaplicând legea care trebuia să fie aplicată.

Consideră recurenții că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel au examinat superficial cauza, dispunând încasarea parțială a sumei prejudiciului moral suportat și încasarea neîntemeiată a cheltuielilor de judecată în beneficiul Ecaterinei Bișir. Or, având în susținere prevederile art. 1423 Cod civil, art. 24 din Constituție și constatările instanței de apel cu privire la vinovăția intimaților, Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina, în acordarea necalitativă a asistenței medicale copilului minor, xxxxxxxx, care s-au soldat cu urmări grave pentru ultima, prin suportarea intervenției chirurgicale la brațul stâng, se denotă cu certitudine că dâșii au suferit de pe urma acțiunilor ilegale și incompetente ale medicilor vizați, însă oricum urmează să suporte cheltuielile de judecată a Ecaterinei Bișir.

Totodată, relevă că instanța de apel eronat a stabilit admiterea în parte a prejudiciului moral, în mărime de 5 000 lei din suma solicitată de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, sau la acest segment instanța s-a expus superficial, fără a analiza argumentele prezentate pe parcursul examinării cauzei prin prisma practicii CEDO, și anume, quantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acestea să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

În acest context recurenții consideră că, pentru recuperarea prejudiciului moral cauzat, suma solicitată în quantum de 50 000 lei este una rezonabilă și menită să acopere suferințele suportate în urma acțiunilor ilegale și incompetenței medicilor.

Ulterior, la 16 octombrie 2017, IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurenta a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece la adoptarea acesteia au fost încălcate normele de drept material, și anume, au fost interpretate eronat dispozițiile art. 1398 alin. (1) Cod civil și art. 19 alin. (3) al Legii nr.411 privind ocrotirea sănătății, precum și a fost aplicat eronat prevederile art. 1403 alin. (1) și (2) Cod civil.

La fel, a indicat recurenta că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că potrivit tuturor Rapoartelor de expertiză medico-legale nr. 404 din 1 noiembrie 2013, nr. 385 din 22 octombrie 2014 și nr. 293 din 27 octombrie 2014, de către medicii Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina nu au fost săvârșite careva fapte ilicite, cu atât mai mult lipsește vina lor, fapt probat prin ordonanța SUP CPs. Buiucani din 20 februarie 2013 cu privire la încetarea urmăririi penale.

Consideră recurenta că respectivul caz nu cade sub incidența art. 19 alin. (3) al Legii nr. 411 privind ocrotirea sănătății, or, pacienții pot cere repararea prejudiciului de către unitățile medico-sanitare, când întrunește una din condițiile normei, iar aplicarea art. 1403 alin. (1) și (2) Cod civil, survine atunci când se angajează în prezența condițiilor generale ale răspunderii delictuale (prejudiciu, fapta ilicită a presupusului, raportul cauzal între fapta prepusului și prejudiciu, vinovăția acestuia), precum și a unor condiții speciale. Ca urmare, lipsa unei condiții din norma menționată, exclude răspunderea comitentului.

Totodată IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” și-a întemeiat prezentul recurs în baza art. 432 alin. (2) lit. b) și c) CPC, precum și art. 6 § 1 CEDO.

La 27 noiembrie 2017, Bișir Ecaterina prin intermediul reprezentantului, avocatul Petru Coșleț a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a referit la art. art. 123 alin. (2) și 432 alin. (2) CPC, și anume că, instanța de apel nu a dat apreciere circumstanțelor cauzei prin prisma încheierii irevocabile a Curții Supreme de Justiție din 19 iulie 2017, prin care s-a demonstrat cu certitudine că Bișir Ecaterina corect a stabilit diagnozele minorei xxxxxxxx.

Astfel, recurenta a menționat că instanța de apel nu a luat în considerare două probe evidente, care denotă atitudinea neglijentă a reclamantilor față de starea de sănătate a minorei, xxxxxxxx, deoarece pe parcursul tratamentului, minora nu s-a aflat sub supravegherea părinților, ci a rudelor. Astfel, instanțelor de judecată le-a fost prezentată clișeele radiografice din 21 septembrie 2012 și respectiv din 27 septembrie 2012, din care reiese că osul humeral fracturat al brațului minorei era înclinat neînsemnat spre dreapta, iar la 27.09.2012 același os humeral este înclinat esențial spre stânga.

Ca urmare, nu s-au reținut care circumstanțe au dus la schimbarea esențială a poziției osului humeral fracturat între 21 septembrie 2012 și 27 septembrie 2012 și nici explicațiile experților și specialiștilor audiați, care au relatat că o astfel de schimbare a poziției osului humeral al brațului a avut loc doar în rezultatul traumatismului repetat, și doar din acest motiv la 27 septembrie 2012, medicul Bișir Ecaterina a concluzionat fracturarea cu deplasare, și a dispus intervenția chirurgicală.

Consideră recurenta că, temei de încasare a prejudiciului material, Laricov Daniela și Laricov Evghenii au invocat internarea în Spitalul MAI a lui Laricov Evghenii în perioada 3 octombrie 2012-13 octombrie 2012, iar în calitate de probe au fost prezentate bonuri de plată în original în sumă de doar 339,31 lei, iar alte înscrisuri care ar dovedi justificarea cheltuielilor suportate pentru tratament în sumă de 4 199, 69 lei, lipsesc. Or, potrivit art. 122 CPC, circumstanțele care

conform legii trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Finalmente, pentru a demonstra cauzarea prejudiciului material, Laricov Daniela și Laricov Evghenii urmau să prezinte actele în original, prin care să confirme cauzarea prejudiciului în mărime de 4 539 lei.

Totodată, eronat instanța de apel a aplicat prevederile art. 1398 și art.1418 ale Codului civil, acordând Danielei Laricov și lui Laricov Evghenii, cu titlu de prejudiciu moral suma de 5 000 lei, or, nu s-a stabilit legătura cauzală între acțiunile Ecaterinei Bișir și suferințele suportate de reclamânți.

La fel, la 27 noiembrie 2017, Bîrcă Radu a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe. Concomitent a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată în baza art. art. 90, 94, 96 CPC.

Remarcă că la adoptarea unei noi decizii de către Curtea de Apel Chișinău nu au fost aplicate prevederile art. art. 130, 376, 240 și 241 ale CPC și nu a argumentat temeiul respingerii unor probe, printre care elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege din declarațiile specialistului Petru Moroz, depozițiile martorilor Tatiana Pascova și Margareta Paladi, înscrisuri care confirmă că la 13 septembrie 2012 ora 8:25 în secția de internare a IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” de serviciul de urgență a fost transportată minora xxxxxxxx, în vârstă de 4 ani, cu diagnosticul „leziune traumatică în regiunea antebrațului cotului pe stânga”, în urma examinării s-a constatat că copilul având dureri minore, mișcări depline articulare și slab durere în cotul stâng. În rezultatul investigațiilor radiologice, în regiunea cotului stâng careva dereglări nu s-au depistat, fapte indicate în fișa bolnavului, reținute și de instanța de apel. Însă, acestea contravin art. 130 CPC, deoarece instanța de apel menținând hotărârea în partea respingerii acțiunii împotriva lui Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina, a apreciat în mod arbitrar probele administrate, neîntemeiat acuzând medicul Radu Bîrcă în comiterea încălcărilor la acordarea asistenței medicale minorei xxxxxxxx.

Astfel, se observă că instanța de apel oferă preferință Raportului din 22 octombrie 2012 al Comisiei de medici din cadrul IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” și declarațiilor martorului Pascova Tatiana, în urma căruia prin ordinul nr. 109 din 2 noiembrie 2012 lui Bîrcă Radu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – mustrare aspră, nemotivându-și soluția în acest sens, precum și în vederea respingerii altor probe, și anume, concluziilor formulate de alți membri ai comisiei, or, prin prisma art. 130 CPC, Curtea de Apel Chișinău nu a dat apreciere probei privitor la veridicitatea ei.

Tot aici, instanța de apel reține în decizia recurată, procesul-verbal al comisiei de lucru din medici specialiști al Direcției Sănătății a CMC din 19 martie

2013 și ordinul nr. 44 din 8 aprilie 2013, însă nu dă o apreciere rezultatelor reexaminării plângerii de către comisie, care bazându-se pe informația anterioară și prezentată suplimentar a constatat că, medicul - traumatolog Bîrcă Radu la 13 octombrie 2012 a apreciat corect diagnosticul și tratamentul pacientei, fapt confirmat prin Raportul de expertiză medico-legală nr. 404 început la 18 noiembrie 2013 și finisat la 29 mai 2014, concluzie care nu este apreciată de instanța de apel.

De asemenea, instanța de apel în mod arbitrar a preferat să evite acel fapt că în concluziile lui Vitalie Frumusachi în Raportul de constatare medico-legală nr. 2848-D din 19 octombrie 2012, fractura constantă a xxxxxxxx a fost cauzată posibil la 12 septembrie 2012 și că dânsul nu este specialist în domeniul ortopediei - pediatrie și radiologie, neconsultându-se cu medicul – radiolog la data întocmirii raportului, iar examinarea a fost efectuată în baza documentelor medicale prezentate, fapt confirmat de însăși Frumusachi Vitalie în ședința de judecată din 4 noiembrie 2016. Pe când, specialiștii din domeniul ortopediei și traumatologie, Petru Moroz și Pascova Tatiana vizualizând clișeele radiologice din 13 septembrie 2012, 21 septembrie 2012 și 27 septembrie 2012 au declarat că în clișeul din 21 septembrie 2012 este prezentă fractura proaspătă până la 7 zile fără deplasarea fragmentelor, care nu necesită intervenție chirurgicală. Aceste concluzii nu contrazic declarațiile martorului Serghei Carlic, potrivit căruia trauma (fractura) pe care a suferit-o pacienta xxxxxxxx nu era una proaspătă și la 2 octombrie 2014 avea un termen de peste 2 săptămâni, iar prin aceasta nu s-a exclus posibilitatea producerii fracturii în perioada de timp 14 septembrie 2012-19 octombrie 2012.

Vis-a-vis de termenul de declarare a recursurilor declarate de către Laricov Evghenii, Laricov Daniela prin intermediul reprezentantului, avocatul Teleba Vladislav, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco”, avocatul Petru Coșleț în interesele Ecaterinei Bișir și Bîrcă Radu.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei, copia deciziei instanței de apel din 20 iulie 2017, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurenților la 8 august 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire cu nr. 12701-4 ce se conține la dosar (f.d.215), însă careva date privind recepționarea acestora de către destinatari, materialele cauzei nu conțin.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții Laricov Evghenii, Laricov Daniela, IMSP SCMC „Valentin Ignatenco”, Bișir Ecaterina și Bîrcă Radu, s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei instanței de apel, în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 24 ianuarie 2018, recursurile declarate de Laricov Evghenii, Laricov Daniela prin intermediul reprezentantului, avocatul Teleba Vladislav, IMSP SCMC „Valentin Ignatenco”, avocatul Petru Coșleț în interesele Ecaterinei Bișir și recursul declarat de către Bîrcă Radu, au fost considerate admisibile. (f.d. 71, vol.III)

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și IMSP SCMC „Valentin Ignatenco”, reclamanții Laricov Evghenii, Laricov Daniela au solicitat prin cererea de chemare în judecată inițială și cererea de concretizare a pretențiilor din 2 mai 2013, obligarea medicilor Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” să aducă scuze pentru suferințele fizice și psihice suportate de familia Laricov, încasarea în mod solidar de la Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” a prejudiciului material în sumă totală din 5 022 lei (formată din 398 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru tratamentul xxxxxxxx și 4 624 lei pentru tratamentul lui Laricov Evghenii) și a prejudiciului moral suportat de familia Laricov, inclusiv de fiica sa minoră, xxxxxxxx în sumă de 50 000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-3, 12, vol.I)

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii înaintate de Laricov Evghenii și Laricov Daniela, dispunându-se încasarea de la Laricov Daniela și Laricov Evghenii în beneficiul lui Bișir Ecaterina cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 400 lei. (f.d. 114-120, vol.II)

Judecând apelul, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 20 iulie 2017 a admis apelul declarat de Laricov Daniela și Laricov Evghenii, a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, în partea respingerii acțiunii față de IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” și în această parte a pronunțat o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de Laricov Evghenii și Laricov Daniela a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la IMSP SCMC „Valentin

Ignatenco” în beneficiul lui Laricov Daniela și Laricov Evghenii a sumei de 4 539 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat pentru instanța de fond în mărime de 250 lei și instanța de apel în mărime de 188 lei, iar în total suma de 9 977 lei, în rest, hotărârea pronunțată în privința lui Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina a fost menținută. (f.d.202-214, vol.II)

În susținerea soluției date instanța de apel, a reținut dispozițiile art. art. 118 alin. (1), 130 alin. (1) – (4), 239, 373 alin. (1), (2), (4), (5) CPC, art. art. 1403 și 1418 alin. (1) Cod civil, art. 19 alin. (3) din Legea nr. 411 privind ocrotirea sănătății, și anume că prima instanță a dat o apreciere eronată și nefondată probelor anexate la materialele cauzei, în mod inexplicabil dând prioritate unor probe secundare față de cele primare.

În acest context, instanța de apel a subliniat că instanța inferioară nu a luat în considerație probele care demonstrează temeinicia acțiunii, și anume, Raportul din 22 octombrie 2012 emis de către Comisia de medici din cadrul IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” care au concluzionat că medicul Bîrcă Radu a comis erori grave în acordarea asistenței medicale pacientei xxxxxxxx, și anume, pacienta nu a fost examinată corect conform cerințelor ortopedice pentru examinarea membrului superior, iar examinarea incorectă a dus la examinarea radiologică greșită și zona fracturată a rămas neexaminată. La fel, s-a reținut că diagnoza incorectă a dus la acordarea asistenței medicale greșite în loc de atelă gipsată s-a aplicat bandaj moale la cot, pe când fractura humerusului a rămas neimobilizată, ceea ce a și provocat dureri majore la orice mișcare.

Totodată, s-a indicat că prima instanță nu a analizat și dat apreciere în hotărârea sa, Raportului de constatare medico-legală nr.2848-/D din 19 octombrie 2012 întocmit de către expertul medico-legal Frumusachi Vitalie, Raportului de expertiză medico-legală nr.404 din 29 mai 2014 și Raportului de expertiză medico-legală nr.385 din 11 februarie 2015, precum și datelor secției resurse umane din 2008, că medicul Bîrcă Radu are 6 muștrări, și că ultimul împreună cu Bișir Ecaterina nu au întreprins nici una din prescripțiile indicate în Rapoartele de expertiză, nu au examinat minuțios, cât și palpat membrul superior cu suspecții la fractură, nu a fost concretizat volumul, nivelul și proiecția investigațiilor radiologice pentru a stabili un diagnostic și tratament adecvat, iar neefectuarea acțiunilor date se demonstrează inclusiv prin lipsa în cartela medicală a bolnavului a oricăror înregistrări în acest sens.

La fel, a remarcat Curtea de Apel Chișinău că instanța de fond nu a luat în considerație nici declarațiile oferite de medicul chirurg-traumatolog Carlic Serghei, care activează în cadrul IMSP „Institutul Mamei și Copilului” și care a stabilit diagnoza finală corectă a pacientei, fractura oaselor brațului stâng cu deplasarea

fragmentelor, medic care a indicat asupra necesității urgente de intervenție chirurgicală, efectuând la 2 octombrie 2012 propriu-zis intervenția chirurgicală la mâna stângă a pacientei. Iar, în final a considerat că urmează a fi reparat prejudicial material și moral, încasând de la IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” a cheltuielilor de judecată.

Instanța de recurs menționează, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată, că decizia instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Astfel, formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și relevanță.

Atunci, când instanța de apel, examinând apelul și adoptă o decizie prin care casează hotărârea primei instanțe (total sau parțial) cu adoptarea unei noi soluții, urmează a ține cont de faptul, că instanța de apel este obligată să examineze pricina, în limita pretențiilor înaintate de reclamant. Iar atunci când va casa hotărârea primei instanțe parțial, instanța de apel urmează a ține cont, că în consecință actul de dispoziție final, prin care vor fi soluționate pretențiile reclamantului, se vor conține în două documente a două instanțe care se află în interconexiune și aici se exclude ca concluziile instanței de apel să se bazeze pe temeiurile respinse de prima instanță, fără a fi anulate de instanța de apel.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție subliniază că este inadmisibil, prin prisma art. 241 CPC, ca instanța de apel să adopte o decizie contradictorie.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) și (2) CPC, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozitiile

martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, referindu-se selectiv la unele mijloace de probă, argumentându-și poziția prin influența decisivă asupra pertinentei și utilității lor de timpul scurs de la momentul producerii faptei prejudiciabile, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor solicitate în acțiune, era indispensabil, alături de cele constatate, de a supune controlului legalitatea hotărârii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel în raport cu motivele invocate în referințele/explicațiile intimaților, depozițiilor martorilor, cu expunerea ulterioară a poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate, reținând/admițând undele probe și respingând altele.

La caz, prezintă relevanță și art. 25 alin. (1) CPC, care prevede că instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Instanța de recurs consideră oportun de a reitera în prezenta speță și prevederile art. 248 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează expres că la pronunțarea hotărârii în interesul mai multor reclamanți, instanța judecătorească menționează măsura în care hotărârea se raportează fiecărui reclamant sau caracterul solidar al dreptului de urmărire.

Dacă hotărârea se adoptă împotriva mai multor pârâți, instanța judecătorească menționează măsura în care hotărârea trebuie executată de fiecare pârât sau caracterul solidar al răspunderii lor, în special ce ține de obligațiile cu caracter personal.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, contrar normelor sus-citate, instanța de apel, judecând apelul declarat de către Laricov Evghenii și Laricov Daniela nu a dat apreciere tuturor probelor din materialele cauzei, în raport cu cele invocate de către intimații IMSP SCMC „Valentin Ignatenco”, Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina, precum și nu a purces la argumentarea propriu zisă a admisibilității unor probe, iar ca rezultat a evitat combaterea alegațiilor expuse pe parcursul examinării cauzei de către ultimii și declarațiilor martorilor (medici în domeniu respectiv, specialiști, experți (f.d.75-82, vol.II)), indicând doar simplul fapt că prima instanță a dat prioritate unor probe secundare față de cele primare, nespecificând care sunt acestea și fără a invoca careva temeiuri legale.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că instanța de apel la adoptarea deciziei, prin care a admis în parte acțiunea, a ignorat solicitările reclamanților din acțiune, și anume, încasarea solidară de la IMSP SCMC „Valentin Ignatenco”, Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina a sumei totale de 5 022 lei, formată din 398 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru tratamentul xxxxxxxx și 4 624 lei pentru tratamentul lui Laricov Evghenii, a prejudiciului moral suportat de familia Laricov, inclusiv prejudiciul moral suportat de copilul minor, xxxxxxxx în sumă totală de 50 000 lei, precum și obligarea medicilor Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” să aducă scuze pentru suferințele fizice și psihice suportate de familia Laricov, fără a se expune în privința capătului de cerere invocat în prima instanță de către reclamanți, privind perceperea și a prejudiciului material în sumă de 398 lei suportat pentru tratamentul xxxxxxxx.

Or, Curtea de Apel Chișinău nu și-a motivat soluția de ce anume doar de la pârâtul IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” urmează a fi încasată suma de 4 539 lei cu titlu de prejudiciu material suportat pentru tratamentul lui Laricov Evghenii și 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral reclamanților Laricov Daniela și Laricov Evghenii, neaplicând prevederile instituției solidarității și neavând la dosar o cerere de modificare sau concretizare a cerințelor din partea reclamanților, prin care ultimii și-au retras pretențiile înaintate față de pârâții, Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina și repararea prejudiciului material fiicei minore, xxxxxxxx în sumă de 398 lei, precum și repararea prejudiciului moral familiei Laricov.

Așadar, în acest context, instanța de apel în partea motivată a deciziei, cu referire la Raportul din 22 octombrie 2012 și altor Rapoarte de constatare medico-

legale anexate la cauză, și a concluziilor medicului chirurg-traumatolog Carlic Serghei de la IMSP „Institutul Mamei și Copilului” a reținut selectiv unele constatări, și anume că, pe deoparte medicii Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina nu au întreprins absolut nici una din prescripțiile indicate în Raportul de expertiză nr. 385 din 11 februarie 2015 și au comis greșeli la nivel medical, prin neexaminarea corectă, conform cerințelor ortopedice pentru examinarea membrului superior a pacientei xxxxxxxx, stabilirea unei diagnozei incorecte, precum și examinarea radiologică greșită, acțiuni care au condus la acordarea asistenței medicale greșite, fapte ce au stat la baza încasării cu titlu de prejudiciu material, moral și cheltuielile de judecată de la IMSP SCMC „Valentin Ignatenco”, iar pe de altă parte se menține în vigoare hotărârea primei instanțe prin care acțiunea reclamanților față de Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina a fost respinsă ca neîntemeiată.

În acest sens, se va puncta că, și omiterea de către instanța de apel de a se expune asupra legalității menținerii hotărârii primei instanțe referitor la încasarea de la Laricov Evghenii și Laricov Daniela în beneficiul Ecaterina Bișir, este nejustificată, or, admitând acțiunea, instanța de apel prin prisma art. 94 CPC, urma să compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretențiile reclamantului, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului, iar în cazul mai multor reclamanți sau pârâți, aceștia sînt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei.

La acest segment, instanța de recurs consideră necesar de a învedera că potrivit art. 241 alin. (5) CPC, în motivarea hotărârii se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța, fapt ce la caz, nu a fost respectat, or, instanța de apel urma să verifice probele din dosar și cele invocate de participanții la proces, motiv din care instanța de recurs este în imposibilitate de a verifica legalitatea deciziei supuse recursului, inclusiv și a stabili acțiunile medicilor Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina, inacțiunilor IMSP SCMC „Valentin Ignatenco”, cauzei apariției intervenției chirurgicale la 2 octombrie 2012 de către medicul chirurg – traumatolog din cadrul IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, Carlic Serghei și a legăturii cauzale între acțiunile medicilor, inacțiunile instituției medicale vizate și cauza apariției necesității intervenției chirurgicale la 2 octombrie 2012, inclusiv și prin prisma deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2017, menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 iulie 2017. (f.d. 52-53, vol.III)

Astfel, instanța de recurs remarcă că deși, xxxxxxxx a fost diagnosticată la 13 septembrie 2012 indicându-se că osul humeral fracturat al brațului minorei era înclinat neînsemnat spre dreapta, iar la 27 septembrie 2012 același os humeral este

încălinat esențial spre stânga, fapt confirmat prin clișeele radiografice prezentate în instanța de judecată, de instanța de apel nu a constatat totuși care circumstanțe au dus la schimbarea esențială a poziției osului humeral fracturat, în perioada 21 septembrie 2012 și 27 septembrie 2012, și cine se face vinovat de aceste schimbări.

Totodată, instanța de recurs consideră neargumentată suficient și concluzia instanței de apel vizavi de încasarea de la IMSP SCMC a sumei de 4 539 lei cu titlu de prejudiciu material în beneficiul Danielei Laricov și Laricov Evghenii, având în susținere dispozițiile art. 1418 alin. (1) Cod civil și art. 19 alin. (3) al Legii nr. 411, or, Curtea de Apel Chișinău însăși în decizia pronunțată a stabilit că Laricov Evghenii a fost prejudiciat material, în baza probelor anexate la dosar (f.d. 18-20, vol.I) și nicidecum, Laricov Daniela. De altfel, și suma solicitată nu coincide cu suma percepută, fără a fi invocate careva argumente.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu a dat apreciere per ansamblu, atât asupra explicațiilor participanților la proces, declarațiilor martorilor, specialiștilor în domeniu și experților, cât și înscrisurilor anexate la dosar, cu toate că indisolubil la caz, urmau a fi reținute aceste aspecte. Mai mult, instanța de apel urma a concretiza cerințele reclamanților față de fiecare pârât aparte.

Prin urmare, aceste circumstanțe au rămas fără o apreciere și concretizare adecvată de către instanța de apel, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel, casând hotărârea primei instanțe în partea respingerii acțiunii față de IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” și pronunțând o nouă hotărâre în această parte, urma să concretizeze de ce urmează a fi încasate sumele cu titlu de prejudiciu moral și material, precum și cheltuielile de judecată anume de la instituția medicală, în cazul în care s-a solicitat încasarea solidară de la pârâți.

Aici se va menționa că instanța de apel în partea motivată a deciziei a omis să se expună referitor la respingerea cerinței de către prima instanță privind obligarea medicilor Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și instituției medicale IMSP SCMC „Valentin Ignatenco” să aducă scuze pentru suferințele fizice și psihice suportate de familia Laricov, inclusiv și a copilului minor, xxxxxxxx și repararea prejudiciului material suportat de xxxxxxxx în mărime de 398 lei, or, la caz, instanța de apel doar în dispozitivul deciziei a indicat că în rest hotărârea se menține, fără a-și argumenta decizia în acest sens.

În contextul celor expuse, argumentele invocate de către recurenți în cererea de recurs sunt întemeiate, deoarece reieșind din specificul acțiunii deduse judecății,

precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, era indispensabil de a examina cauza în fond și de a verifica cerințele formulate prin prisma particularităților instituite de Lege nr. 411 privind ocrotirea sănătății din 28 martie 1995 și Codul civil.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse cercetării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În această ordine de idei este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, indică direct la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

La caz, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

În atare situație, având ca bază dispozițiile art. 130 alin. (1), (2), (3), (4), (5) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

Astfel, instanța de apel, la admiterea sau respingerea acțiunii înaintată de Laricov Daniela și Laricov Evghenii, urmează să se expună și asupra pretenției privind repararea daunei morale suportată inclusiv și de copilului minor, xxxxxxxx, precum și repararea prejudiciului material suportat de minoră pentru tratament, în mărime de 398 lei, fapt necercetat și examinat de instanța de apel.

Distinct de cele relatate, la caz, se constată că de fapt instanța de apel a examinat superficial cauza civilă, adoptând o decizie contradictorie și fără argumentare clară, aprecierea probelor dată de instanța judecătorească fiind arbitrară și duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, iar instanța de recurs eate în imposibilitatea de a înlătura neajunsurile invocate supra.

Având în vedere circumstanțele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în fond în instanța de apel, or toate circumstanțele invocate raportate la normele juridice respective nu pot fi înlăturate de instanța de recurs.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admit recursurile declarate de către Laricov Evghenii, Laricov Daniela prin intermediul reprezentantului, avocatul Teleba Vladislav, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco”, avocatul Petru Coșleț în interesele Ecaterinei Bișir și recursul declarat de către Bîrcă Radu.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Laricov Danilea și Laricov Evghenii împotriva lui Bîrcă Radu, Bișir Ecaterina și Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean